

Sjöängens förskola Nacka

AgnetaWessel, Sollentuna Annelie Geilert Jonsson, Sollentuna Vecka 6 och 7, 2016

Innehållsförteckning

VÅGA VISA	3
FAKTADEL	
OBSERVATIONENS METOD	6
SAMMANFATTNING	6
Sammanfattande slutsats	6
Starka sidor	6
Förbättringsområden	7
MÅLOMRÅDEN	8
Normer och värden	8
Utveckling och lärande	10
Ansvar och inflytande för barn	15
Förskolechefens ansvar	17
JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION	20
REFERENSER	20

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Ekerö, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Metoderna omfattar idag tre delar: kundenkät, pedagogers självvärdering samt kollegiala observationer, och genomförs i både kommunala och fristående förskolor, grundskolor och gymnasieskolor.

VÅGA VISA:

- baseras på läroplaner för förskola och skola
- utgår från ett barn- och elevperspektiv
- stödjer det systematiska kvalitetsarbetet
- jämför kommunernas förskolor och skolor
- sprider goda exempel och bidrar till lärande och utveckling

Observationer inom Våga Visa

Observationerna genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observatörerna bildar lag som besöker en förskola i en annan kommun. Observationerna utgår från läroplanerna och gäller följande målområden:

- Normer och värden
- Utveckling och lärande
- Ansvar och inflytande för barn
- Förskolechefens ansvar

Observatörerna skriver en rapport där de beskriver och bedömer förskolans arbete och resultat inom målområden, baserat på

- Observationer i verksamheten
- Interviuer med personal och skolledning samt samtal med barn
- Förskolans styrdokument

Även fördjupade observationer kan genomföras, när kommunen beslutat om det. I fördjupade observationer avser observationen ett par av målområdena och eventuellt särskilda frågeställningar.

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på www.danderyd.se/vagavisa

FAKTADEL

Fakta om enheten

Förskolan/delenhetens namn:	Sjöängens förskola – ingår i Sigfridsborgs skolenhet
Är verksamheten kommunal eller fristående? Om fristående ange ägare.	Kommunal
Antal avdelningar.	6
Ev. profil på förskolan.	Ingen

Statistik

Antal barn:	116
Antal pedagoger i barngrupp	22
Antal barn per pedagog (omräknat till heltidstjänst)	5,3
Antal legitimerade förskollärare.	8

Organisation /Ledning

Hur är ledningen organiserad? (finns ledningsgrupp, andra ledningsfunktioner)	Skolledningen består av förskolechef och bitr. förskolechef, samt 2 bitr. rektorer skolan. På förskolan finns en pedagogisk ledningsgrupp – där en teamledare (förskollärare) från resp. team är representant. Ledare för denna ledningsgrupp är bitr. förskolechef. På förskolan finns även en samordnare som har hand om schema, vikarier och den dagliga planeringen av personal.
Ledningsresursens årsarbetstid på förskolan.	Förskolechef Bitr. förskolechef Samordnare ca 10-20% avsatt tid från barngrupp Detta om man räknar på enhetens storlek. Men vi är tillgängliga för Sjöängens förskola 5 dagar i veckan. Vi finns alltid tillgängliga på mail, telefon och kommer över direkt vid behov. Vi är totalt 4 st. i skolledningen och finns tillgängliga för hela vår verksamhet varje dag. Inom enheten finns även: - Skoladministratör på 100% - sitter på förskolan en dag i veckan. - IT administratör på 100%

	Vaktmästare på 150% Kock på 100%	
--	--	--

OBSERVATIONENS METOD

Två observatörer besöker förskolan under tre dagar. Innan vår observation har vi tagit del av den informations som finns på förskolans hemsida samt de dokument som vi fått från förskolan.

Vid vårt första inledande möte med förskolechef och biträdande förskolechef får vi en presentation av förskolans struktur och organisation, mål och värdegrund samt förskolans bakgrund. Vi avslutar vår observationsvecka med ett samtal med förskolechef och biträdande förskolechef.

Vi har intervjuat förskolans ansvariga förskollärare/ teamledare i två grupper. Vi har närvarat i alla de sex barngrupperna vid ett flertal av dagens rutiner och aktiviteter såsom skogsutflykter, gymnastik, sångsamling, samlingar, lunch, mellanmål och lek både ute och inne.

SAMMANFATTNING

Sammanfattande slutsats

Sjöängens förskola är en kommunal förskola belägen i Älta i Nacka kommun. Förskolan har sex avdelningar. Solvändan, Gullvivan, Fyrklövern, Violen, Vitsippan och Blåsippan. På Fyra av avdelningarna finns barn i åldrarna 3-5 år och två avdelningar är småbarnsavdelningar med barn 1-3 år gamla.

På Sjöängen arbetar 22 pedagoger. Förskolan har 116 barn inskrivna.

Sjöängens förskola leds av en rektor/förskolechef och en biträdande förskolechef.

Förskolan har nyligen ombildats och två separata närliggande förskolor har blivit en förskola.

Pedagoger och barn ifrån den ena förskolan har flyttat in i den andras befintliga lokaler.

Redan efter den relativt korta tid som gått sedan sammanslagningen finns en positiv "vikänsla" bland pedagogerna på förskolan och vi ser många glada pedagoger som skrattar och har trevligt tillsammans. Dock finns det olikheter i de olika avdelningarnas strukturer och strategier för lärande och den pedagogiska miljön som kan utvecklas med läroplanen som utgångspunkt.

Den pedagogiska miljön är ännu inte färdigställd. Pedagoger och ledning ser den pedagogiska miljön som ett utvecklingsområde och funderar på hur de ska utforma och utveckla den för ökat lärande och utveckling för barnen. För ökat lärande och utveckling kan även dokumentationen av barnens lärprocesser utvecklas.

Ledningen har god kännedom om den pedagogiska kvaliteten och de utvecklingsområden som finns.

Det finns på Sjöängens förskola ett medvetet och hela tiden närvarande språkutvecklande arbetssätt som genomsyrar verksamheten.

Starka sidor

- positiva och engagerade pedagoger (normer och värden sid. 10)
- ledningens arbete med verksamheten pedagogiska utveckling
- (förskolechefens ansvar sid.18)
- pedagogernas språkutvecklande arbetssätt för barnen i alla delar av verksamheten (utveckling och lärande sid.12)

Förbättringsområden

- den pedagogiska lärandemiljön (utveckling och lärande sid. 14)
- den pedagogiska dokumentationen (utveckling och lärande sid 14)
- ett gemensamt arbetssätt och en struktur för lärande med läroplanen som utgångspunkt (utveckling och lärande sid 12)

MÅLOMRÅDEN

Normer och värden

Beskrivning

Värdegrundsarbetet

Förskolan har ett värdegrundsarbete som utgår ifrån en plan. Planen är gemensam för de tre förskolorna som ingår i Sigfridsborgs skolenhet och är ny för Sjöängens förskola sedan hösten 2015. Förskolechefen säger att förskolans pedagoger inte varit med om att utforma den men att de blivit introducerade i planen. Vi ser att det bland pedagogerna finns en gemensam tanke och barnsyn. En pedagog berättar att de också tagit upp likabehandlingsplanen både i föräldrasamtal och i barngruppen i samtal om barn med särskilda behov.

I likabehandlingsplanen läser vi om värdegrunden "Lika Unika" där allas lika värde betonas och på småbarnsavdelningarna arbetar de just nu med projektet "Lika Unika ". I inledningen av förskolans likabehandlingsplan/ plan mot kränkande behandling läser vi att " En ryggsäck symboliserar innehållet och våra värdeord. Målet är att alla barn har ryggsäcken full med färdigheter och kunskaper baserade på värdeordens betydelse när de lämnar Sigfridborgs förskolor ."

På en avdelning ser vi att barnen har varit med och gjort en kompissol som berättar om hur en bra kompis ska vara.

En pedagog berättar att barnen fått fotografera när det sett kompisar som gjort snälla saker. Det har gjort att barnen har upptäckt nya saker om varandra och pedagogerna har fått syn på vad barnen kan om hur man är en bra kompis och hur man gör snälla saker för varandra. Vi ser att förskolan för att arbeta med värdegrunden har materialet "Kompisar" som bland annat innehåller tio små böcker om en hare och en igelkott. Materialet som är baserat på barnkonventionen handlar bland annat om hur vi ska vara mot varandra.

I intervju berättar några pedagoger att det finns tankar om ett normkritiskt arbete för att synliggöra traditionella könsroller och hur de kan arbeta för att motverka dessa. Pedagogerna nämner till exempel vikten av ha en öppenhet för att familjer kan se ut på olika sätt och att det är viktigt att benämna föräldrar med namn och som föräldrar och inte bara utgå utifrån att alla barn har en mamma och en pappa. De berättar att de lånar böcker på biblioteket och en pedagog berättar att de när de sjunger Hjulen på bussen brukar byta ut och blanda texten i verserna om vad mammor, pappor och barn brukar göra. I leken ser vi på några avdelningar att pojkar och flickor leker tillsammans. På andra avdelningar ser vi att pojkar och flickor leker mer var för sig.

Pedagogerna berättar att förskolan är mångkulturell och att de ser det som en styrka att inte bara barngruppen utan också personalgruppen är blandad i fråga om nationalitet och bakgrund. När det gäller personalgruppen lyfter de också fram som en styrka att ha en blandning även när det gäller ålder.

Förhållningssätt

Under vår observation ser vi flera exempel där barnen uppmuntrar varandra och berömmer någon som gör en fin teckning eller bygger ett högt torn. Pedagogerna hjälper barnen när de behöver stöd för att lösa konflikter och vi ser vid ett tillfälle en pedagog som går in i en lek och avleder när leken inte fungerar längre. En flicka som har en låtsaskompis får stöd av pedagogen när ett annat barn vill sätta sig på stolen där låtsaskompisen sitter.

Vid situationer som uppstår i barngruppen hör vi pedagogerna vid enstaka tillfällen höja rösten eller ta tag i något barn när de tillrättavisar dem.

Vi hör pedagoger som berömmer barnen med orden "bra jobbat" istället för "vad fint" eller "vad duktig du är". Pedagogerna förklarar att de vill göra barnen uppmärksamma på att det är viktigare att försöka än att uppnå ett resultat.

Vi hör ett samtal mellan ett barn som fått följa med in en stund och en pedagog. Barnet berättar att hen frös och saknade sin mamma. Pedagogen svarar att hen också saknar sin mamma och pappa som bor långt borta.

Förskolan har nyligen bildats av två separata närliggande förskolor och pedagogerna från den ena förskolan har flyttat in i den andras befintliga lokaler. Flera pedagoger betonar att sammanslagningen gått bra och att det finns en positiv "vi-känsla" bland dem och att de hjälper varandra. Vi noterar under vår observation att pedagogerna flyttar runt bland avdelningarna och hjälper till när någon avdelning har brist på pedagoger. "Det är kul att gå till jobbet", säger en pedagog. Pedagogerna berättar också att de tror att det är viktigt för barnen att se vuxna som trivs tillsammans och bryr sig om varandra och att det smittar på barnen. Vi ser många glada pedagoger som skrattar tillsammans med varandra.

Arbetsklimat för barn

Vi ser flera exempel där barn leker i grupper och samarbetar kring ett gemensamt projekt. På en avdelning ser vi några barn som bygger ett torn efter ett fotografi som de har på väggen. Vid ett annat tillfälle bygger barnen fantasifulla figurer med magneter. Några barn visar oss hur de målat flaggor och berättar om olika länders flaggor och visar på en karta var dessa länder ligger.

Det råder oftast lugn i grupperna och konflikter som uppstår löser barn och pedagoger tillsammans. Vi ser vid några tillfällen barn som hamnar i bråk, eller blir arga och springer iväg, men fångas upp av en pedagog som lugnar barnet och får tillbaka det till gruppen.

Pedagogerna går emellan barnens aktiviteter men deltar inte så ofta i dem. En grupp barn ska arbeta med siffror. Pedagogen följer med barnen in i det rum de ska vara och hjälper dem att

komma igång men lämnar sedan rummet och barnen får arbeta själva. Vi ser också att pedagoger sitter på golvet mitt i barnens lek och finns nära för att stötta och vägleda.

Vi ser att barnen är uppmuntrande och hjälpsamma mot varandra men vi ser också att barn blir arga på varandra och nyper till varandra när ingen vuxen finns nära och ser.

Bedömning i text

På Sjöängens förskola finns en värdegrund präglad av värme och arbetsglädje och vi ser vid flera tillfällen att denna till stora delar genomsyrar verksamheten. Det pågående arbetet med att implementera likabehandlingsplanen ger en mer förankrad och gemensam värdegrund.

Det medvetna arbetet med att utveckla en förståelse för alla människors lika värde och arbetet mot diskriminering och kränkande behandling är av god kvalitet.

Det finns till stora delar ett respektfullt förhållningssätt mellan alla på förskolan.

Det är vanligtvis arbetsro, och ett arbetsklimat i verksamheten, som gynnar barns lärande. Vi bedömer att en ökad närvaro av pedagogerna i flera situationer skulle ge barnen en än högre grad av arbetsro och grund för lärande.

Bedömning enligt skala¹

Stora I	briste	er i k	valite	et		Mindre god kvalitet											God kvalitet									Mycket god kvalitet							
1,0			2,0																	3,0			4,0										
																					X												

Utveckling och lärande

Beskrivning

Hur förskolan arbetar för att skapa förutsättningar för utveckling och lärande

Förskolan har under hösten arbetat med att finna gemensamma former för arbetet utifrån läroplanen. Förskolechefen berättar att målet är att utveckla en gemensam arbetsplan för alla tre förskolor som ingår i enheten. I nuläget finns det på några avdelningar en tydlig samsyn omkring det pedagogiska uppdraget och hur det ska genomföras . På andra avdelningar har pedagogerna ännu inte lärt känna varandra och har något olika syn arbetssätt och det

Verksamheten har stora förbättringsbehov

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera förbättringsområden

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa förbättringsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

10

^{1.0 &}lt;sup>1</sup> Stora brister i kvalitet

^{2.0} Mindre god kvalitet

^{3.0} God kvalitet

pedagogiska innehållet in verksamheten. Avdelningarna på förskolan samarbetar två och två i team. När vi intervjuar pedagoger hör vi att det finns olika syn på hur samarbetet i teamen ska se ut och vilken omfattning det ska ha. Pedagogerna i ett team berättar att de gärna samarbetar och vill ha öppet mellan avdelningarna större delens av tiden. En pedagog från ett annat team har en lite mer återhållsam och försiktig inställning. Hen vill tänka igenom konceptet och "inte bara köpa det rakt av". Hens tveksamhet gäller i första hand de många möten det innebär för barnen när två avdelningar samarbetar med öppna dörrar emellan sig.

Vi ser under vår observation att avdelningarna är olika. De ser olika ut och har olika arbetssätt. På några avdelningar ser vi att det finns en klar tanke med hur miljön är utformad. På andra avdelningar syns det att en sammanslagning just ägt rum och att pedagogerna ännu inte hunnit prata igenom vilket material som ska finnas framme och varför. På några avdelningar ser vi att lärandet är i fokus. På andra ser vi att omsorg och trivsel kommer i första hand. På alla avdelningar ser vi medvetna pedagoger som fångar barnens intressen och tillsammans med barnen skapar mening och lärande.

Tre förmiddagar i veckan delas de äldre barnen i åldersindelade tvärgrupper. Avdelningarna samarbetar då två och två.

Vi ser att alla barn får pröva olika arbetssätt och arbetsformer. Under en utevistelse ser vi en grupp barn som tillsammans med en pedagog letar myror. När de letar upptäcker de en vattenpöl med lera och de får då känna på att ta i leran och undersöka hur de kan forma den och "måla" med den.

När vi är med de yngsta barnen ute på gården ser vi hur de leker med sand och vatten. De häller, gräver och bär. Vi ser också hur de utforskar sin omgivning på gården och tränar sin motoriska förmåga genom att gå runt på gården, dra vagnar, lyfta tunga saker och klättra.

Under en promenad i skogen ser vi hur barnen plockar pinnar, undersöker vattendrag och isbildningar, tittar på bäverfällda träd. Pedagogen utmanar och ställer frågor om vad barnen tror har skett

Barnen uppmanas ofta att samarbeta och hjälpa varandra och vi ser att barnen är vana att arbeta tillsammans i grupp.

Pedagogerna berättar att de har många barn på förskolan som har ett annat modersmål och att de i sitt dagliga arbete samtalar mycket med barnen och är närvarande i leken. Vi lyssnar till många samtal där barnens funderingar tas till vara och pedagogerna förklarar begrepp och svåra ord. Vi ser på några avdelningar "Babblarna", som används i språkutvecklande syfte.

Pedagogerna berättar att många barn just nu "är väldigt inne i att skriva". De har arbetat med Bokstavshuset och sina namn för att finna gemensamma bokstäver. Vi ser att både äldre och yngre barn skriver. De yngre barnen skriver som de tycker det ser ut när någon har skrivit. De äldre barnen skriver sina namn och vad de har ritat på sina teckningar. På alla avdelningar på förskolan finns bokstäver och arbeten med bokstäver uppsatta.

På förskolan finns material för utforskande och experimenterande lek som till exempel magneter, månsand, och ljusbord. Det finns också material för bygg och konstruktionslek. Barnen bygger och konstruerar på frihand men också efter ritningar och bilder. På en avdelning ser vi ett exempel på ett arbete med rullade tidningar och tejp där barnen tillsammans efter en tidningsbild har konstruerat ett spännande bygge. En pedagog berättar att bygget pågått under en tid och inte är färdigt ännu.

Alla avdelningar har arbetat med geometriska former. Vi hör hur barn och pedagoger ofta samtalar om former. Vi måltiden är smörgåsarna rektangelformade och triangelformade. Vi hör också att pedagoger och barn räknar mycket till exempel vid matbordet, i samlingen och på gymnastiken. Matematiken är hela tiden närvarande.

Material för skapande arbete såsom kritor, färger och papper finns tillgängligt för barnen.

Vid en lunch hör vi hur barn och pedagoger samtalar om flaggor. Samtalet går från den svenska flaggan via vår nationaldag till Gustav Vasa som ju valdes till kung den 6:e juni. Pedagogen tar vara på barnens tankar och för in nya kunskaper i samtalet.

En gång i veckan har hela förskolan gemensam sångsamling. Även på de dagliga samlingarna sjungs det mycket. Vi är med på en avdelnings sångsamling med sånger på olika språk, rörelse och glada barn.

Vi följer med då en grupp går till en gymnastiksal i närheten. Passet börjar med en gemensam lek där de först får öva att ställa sig en och en i en rockring, sedan två och två. Därefter får de pröva olika redskap, klättra i lianer, hoppa från en plint, leka i romerska ringar och kasta eller rulla boll till varandra. Passet avslutas med en ny gemensam lek. Alla barn deltar tillsammans med pedagogerna som stöttar och uppmuntrar barnen att våga pröva de olika redskapen.

Hur modern teknik integreras i lärandeprocessen

På varje avdelning finns en projektor och duk samt några lärplattor. Pedagogerna har en egen dator. På förskolan finns en mobil board som kommer att börja användas under våren. Förskolan är ansluten till Schoolsoft som är den digitala plattform som används för hela Sigfridsborgs enhet. Det finns också ett eget intranät för förskolan där varje avdelning har en egen sida som inte kan nås av andra användare än förskolans personal.

Vi ser vid några tillfällen barnen titta på något program eller film från youtube, och barn som får spela på lärplattorna. Pedagogen säger att bara hen får ändra programmet och vi hör barnen ropa på pedagogen när de tittat färdigt och vill byta.

I kapprummen finns en skärm där någon episod från dagens aktiviteter kan spelas upp så att föräldrar får se något om vad som hänt under dagen. Vi ser inte att denna används på alla avdelningar.

Ett barn tittar på bilder på sig själv på lärplattan och vill skicka bilden till sin mamma. Pedagogen säger att det går bra men att det i så fall inte får synas några ansikten på andra barn på bilden, "inga ansikten om du ska skicka den till mamma."

Hur verksamheten anpassas till barn i behov av särskilt stöd

Arbetet med barn i behov av särskilt stöd inleds med att förskolan har ett samtal med föräldrar för att tillsammans identifiera och formulera de behov som finns. En planering för arbetet och hur stödet ska utformas görs, också det tillsammans med barnets föräldrar.

Behövs extra resurs för barnet söks detta i från Nacka kommun. Föräldrar ska vara informerade men behöver inte godkänna ansökan. Förskolan arbetar sedan med att ge barnet stöd i gruppen. Vi ser flera exempel på hur pedagogerna lotsar och stöttar barn och hur de hjälper till att lösa konflikter och förklara och sätta ord på det som händer.

Möjlighet finns också att få handledning av psykolog och specialpedagog via Nacka kommun. Pedagogerna uttrycker att de i det här arbetet har ett gott stöd ifrån ledningen på förskolan.

Hur verksamheten anpassas efter barn med annat modersmål

Sjöängens förskola har många barn med annat modersmål. Föräldrar i Nacka kommun kan när barnet fyllt fyra år göra en ansökan om modersmålsstöd. En modersmålslärare kan då komma en gång i veckan för att arbeta tillsammans med barnet på barnets modersmål. Möjlighet till tolkhjälp finns för till exempel utvecklingssamtal och föräldramöten.

Pedagoger berättar att det i det dagliga arbetet med barnen handlar om att "fånga orden". Att upptäcka och förstå vad saker heter på olika språk och att kommunicera med händer och tecken för att göra sig förstådd och att det är viktigt med en vilja att förstå och bli förstådd. I samlingen sjungs sånger på olika språk och på förskolan finns pedagoger som talar flera språk.

Dokumentation av barns lärprocesser

Vi ser fotografier av barnen inne på avdelningarna i olika miljöer och i arbete med uppgifter. Några avdelningar har fler fotografier och andra inte så många. Fotografierna sitter i de flesta fall högt uppe på väggarna och har en del förklarande texter. Vid några bilder är också barnens kommentarer och funderingar nedskrivna.

Barnen har egna pärmar. I pärmarna finns fotografier på barnen, på saker som de gjort tillsammans på förskolan till exempel när förskolan firar olika traditioner.

Vi ser få exempel på dokumentation som föräldrar kan ta del av.

Miljön som stöd för lärandet

Förskolan har 6 avdelningar, där de två småbarnsavdelningarna är likvärdiga i miljö och pedagogik. De fyra övriga avdelningarna för 3-5 åringar är sinsemellan olika och har inte likvärdiga förutsättningar när det gäller miljön. Det är på vissa avdelningar trångt och en avdelning är genomgång för övriga förskolan.

Det har ännu inte gått så lång tid efter sammanslagningen. Pedagogerna berättar att de fortfarande funderar på hur de ska utforma miljön och att det är svårt att få plats för de

aktiviteter som de vill ha tillgång till. Vi ser på några avdelningar hur de inrett en målarateljé i ett toalettutrymme. Vi ser många saker uppsatta på väggarna, bokstäver, siffror och bilder. Det finns också mycket material av olika slag.

Utemiljön bjuder på bra tillfällen till lärande och närmiljön utnyttjas flitigt. Pedagogerna nämner särskilt närheten till skogen, sjöar och spännande lekplatser. Tillgången till gymnastiksal för 3-5 åringarna en gång i veckan är uppskattad säger flera pedagoger.

Samverkan med samhälle, arbetsliv och högre utbildning

En av förskolans avdelningar deltar i ett projekt om lekens betydelse för barns utveckling i samarbete med Stockholms universitet.

För tillfället har förskolan inga VFU-studenter, berättar förskolechefen.

Pedagogerna berättar att de ofta går till biblioteket i Älta centrum och lånar böcker och vi hör vid ett flertal tillfällen barnen prata om biblioteket och biblioteksböcker. I nära anslutning till förskolan finns en ishall där de har en stående tid en gång per vecka, berättar en pedagog. Då och då reser en grupp barn med buss till Tyresö C eller in till Stockholm, och dessa resor har gett upphov till projekt som handlar om bussar och färdmedel. Vi ser på en avdelning dokumentation från ett sådant arbete.

I "Älta kulturknut", som är en samlingsplats för teater och andra kulturarrangemang, finns möjlighet att hyra lokal för förskolans aktiviteter, vilket de gjort ibland, berättar en pedagog.

Bedömning i text

Verksamheten är till stora delar strukturerad. Det finns olikheter vad gäller arbetssätt och utformningen av den pedagogiska miljön. Läroplanens mål och intentioner behöver ytterligare förankras och medvetandegöras hos alla pedagoger. Förskolans pedagoger har ett arbetssätt som gynnar barns lärande. Arbetssätt som utvecklar språket och det matematiska tänkandet präglar verksamheten i stor utsträckning men en gemensam tanke och samsyn hos pedagogerna för det pedagogiska arbetet är en förutsättning för utveckling och jämn kvalitet på förskolan.

Pedagogerna har en medvetenhet som ger barnen i relativt stor utsträckning möjlighet att pröva olika utforskande och kreativa arbetssätt och arbetsformer. Arbetssätt som stimulerar till samarbete mellan barnen i deras lärande förekommer till stora delar.

Förskolans pedagoger har ett arbetssätt som gynnar barns lärande. Arbetssätt som utvecklar språket och det matematiska tänkandet präglar verksamheten i stor utsträckning.

Arbetssätt som utvecklar förmågor inom naturvetenskap och teknik förekommer till viss del. Vi bedömer att det material som barnen har tillgång till, med pedagogernas stöd, ger dem möjlighet till lärande och utveckling.

Estetiska uttryckssätt används till viss del som ett verktyg i lärandeprocessen.

Användandet av lärplattor är begränsat till antalet per avdelning och är endast till viss del ett verktyg i lärprocessen. Barnen lär sig att hantera lärplattan som en kamera och får i viss mån utveckla sin förmåga att hantera integritet på nätet.

Verksamheten anpassas i relativt stor utsträckning för barn i behov av särskilt stöd och det finns väl fungerande strategier och metoder för arbetet.

Förskolan har en mångkulturell prägel och verksamheten anpassas till stora delar för barn med annat modersmål. Arbetssättet genomsyras av väl fungerande strategier och metoder.

I den dokumentation som vi tar del av förekommer barnens lärprocesser sällan. Det är otydligt på vilket sätt den används för att utveckla verksamheten. Föräldrar har endast viss möjlighet att ta del av den dokumentation som finns.

Lärandemiljön inomhus är i delvis stimulerande, utmanande och mångsidig. Utomhus är miljön varierad och stimulerar och utmanar till olika slags lek, aktivitet och lärande. Samverkan med högre utbildning finns i stor utsträckning i samband med projektet lekens betydelse för barns utveckling. Samverkan med samhälle och arbetsliv förekommer mera sällan.

Närområdets möjligheter tas i hög grad tillvara i verksamheten.

Bedömning enligt skala

Stora	briste	er i k	valite	et		Mindre god kvalitet										God kvalitet								Mycket god kvalitet							
1,0	,0 2,0																3,0	4,0													
																		X													

Ansvar och inflytande för barn

Beskrivning

Ansvar för det egna lärandet

På samtliga avdelningar ser vi att barnen i mån av mognad och ålder får ta ansvar för måltiden. På några avdelningar hjälper barnen till att duka för de andra och maten ställs fram i karotter på borden på ännu en annan serveras maten från matvagnen. På några avdelningar ser vi barnen ta mat från en buffé och sedan sätta sig vid bordet. De häller själva upp mjölk eller vatten från karaffer och förpackningar om de kan. Vi ser också att barnen uppmanas att hjälpa sina yngre kamrater. På andra avdelningar serveras barnen mat från matvagnen.

Barnen uppmanas att städa undan efter sig när de lekt färdigt med något och vi noterar att detta följs i olika grad. På några avdelningar ser vi pedagogerna städa och plocka undan när barnen vilar eller sover efter lunchen, och på andra städar pedagogerna och förbereder gemensamma aktiviteter under tiden som en pedagog har lässtund med barnen.

Demokratiska arbetsformer

Barnens intressen och funderingar tas tillvara på olika sätt. En pedagog berättar om teman för varje åldersgrupp där barnen får vara med och utforma innehåll och arbetssätt. Pedagoger berättar om ett arbete om spindlar som gjorde att barnens såg spindlar överallt. Mitt i arbetet upptäckte någon en gräshoppa och då blev det ett sidospår i projektet.

På en samling pratar barnen om pirater och ett projekt om "den snälla piraten" startar. Under vår observationsvecka ritar barnen pirater och alla barn får varsin liten piratflagga. Pedagogerna säger att de tillsammans med barnen kommer att läsa in sig på pirater och undersöka vad för material de kan använda.

Förskolan har inget formellt forum för demokrati.

Samverkan med föräldrar

Föräldrar har möjlighet att ta del av verksamheten genom schoolsoft. I några hallar finns digitala fotoramar med bilder från dagens aktiviteter och några avdelningar skriver vad de gjort på dagen i en almanacka i hallen.

En gång i månaden skriver rektorn/förskolechefen brev till alla föräldrar på Sigfridsborgs skolenhet.

Några avdelningar skriver veckobrev och lämnar ut dem i pappersform. Andra skriver på Schoolsoft.

Föräldramöten sker avdelningsvis en gång per termin. På höstens föräldramöte är alltid skolledningen med på alla avdelningar och gör en övergripande presentation av verksamheten och uppdraget utifrån läroplanen. För föräldrar till nya barn hålls ett introduktionssamtal 2-3 veckor efter inskolningen. Utvecklingssamtal sker sedan när barnet går sin andra termin på förskolan. Utvecklingssamtal sker under vintern och på våren erbjuds ännu ett samtal för dem som vill. Om ett barn byter avdelning inom förskolan hålls ett överskolningssamtal med pedagogerna på den nya avdelningen. 5 åringarna har ett utvecklingssamtal på hösten och ett avslutande samtal på våren den sista terminen på förskolan.

Bedömning i text

Barn ges vanligtvis möjlighet att ta ansvar för sina egna handlingar och i viss mån sin lärande miljö.

Barnens åsikter tas i relativt stor utsträckning tillvara i verksamheten. Verksamhetens struktur med tvärgrupper med åldersindelning ger dem dock små möjligheter till inflytande över planeringen. Vi bedömer ändå att barnen har relativt stort inflytande över arbetssätt och innehåll. De ges möjlighet att påverka sin egen situation i förskolan genom en ständigt pågående dialog med närvarande och lyhörda pedagoger.

Föräldrar ges vid lämning och hämtning och på föräldramöten i viss mån möjlighet att påverka verksamheten i dialog med förskolan.

Bedömning enligt skala

Stor	a bri	istei	rikν	/alite	et	Mindre god kvalitet												God k		Mycket god kvalitet												
1	,0						2,0										3,0									4,0						
																		X														

Förskolechefens ansvar

Beskrivning

Hur förskolechef leder den pedagogiska verksamheten

Förskolan fick sommaren 2015 en ny organisation då den slogs samman med Strandparkens förskola och blev en del av Sigfridsborgs skolenhet, där även Bäckaliden och Sigfridsborgs förskolor ingår. I och med den nya organisationen fick förskolan också en ny ledning där rektor för skolenheten tillsammans med en biträdande förskolechef leder verksamheten.

Förskolechefen säger att verksamheten just nu är i ett "lärakännaläge" då teamen ska formeras och ett implementeringsarbete för metoder och kvalitetsarbete påbörjas. Rektors mål är att två förskolors kulturer ska sammanfogas till en för att sedan utmynna i en gemensam arbetsplan för alla tre förskolor inom enheten. Pedagogerna på förskolan är positiva, nyfikna och intresserade, fortsätter hon. De pedagoger vi talar med bekräftar att de tycker sammanslagningen gått bra och att ledningen introducerat nya utvecklingsområden bra.

Varje avdelning har en teamledare som varannan vecka träffar biträdande förskolechef i en pedagogisk ledningsgrupp. Vi läser i protokoll från möten att årets utvecklingsområde är leken och lärmiljön, och förskolechefen berättar att flera föreläsare bjudits in för att inspirera förskolans pedagoger.

Vi intervjuar teamledarna och de bekräftar att deras uppgift är att driva den pedagogiska utvecklingen på avdelningen samt att vara förebilder för, och stötta, sina kollegor.

Det systematiska kvalitetsarbetet

Varje år genomförs Nacka kommuns kundundersökning och pedagogernas självskattning. Förskolechefen analyserar tillsammans med biträdande förskolechef resultatet för att urskilja särskilda områden som är svaga och behöver stärkas, säger förskolechefen. Resultatet för hela förskolan redovisas för teamledarna vid pedagogiska ledningsgruppsmöten. Föräldrar delges resultaten på föräldramöten och via nätet.

Pedagogerna på varje avdelning gör också en analys utifrån resultaten på sin egen avdelning. Det är viktigt att enkäten ägs av respektive avdelning, säger förskolechefen.

Avdelningarna utvärderar terminens arbete vid varje termins slut och läggs ut på förskolans intranät i respektive avdelnings portfölj.

Möjligheter till kompetensutveckling för personal utifrån verksamhetens behov

Pedagogerna på förskolan får kompetensutveckling enligt den plan som bestäms centralt inom "Välfärd och skola" i Nacka kommun, säger förskolechefen. Alla pedagoger ska få möjlighet till kompetensutveckling. De kan också själva önska att få delta i kurser och gå på föreläsningar som bidrar till utvecklingen. Då har de ett krav att delge innehållet till de övriga pedagogerna, fortsätter hon.

I planeringen för terminen ser vi att två eftermiddagar är reserverade för fortbildning med föreläsning för all personal. Varje team, som består av två avdelningar har teammöte en gång per vecka då det finns möjlighet att diskutera pedagogisk utveckling och samverkan mellan avdelningarna. Pedagoger säger att dessa möten ofta handlar om praktiska problem och att det blir för lite tid för pedagogiska diskussioner.

Tre pedagoger får nu kompetensutveckling i pedagogisk dokumentation, berättar en teamledare.

Samverkan och övergångar inom verksamheten och mellan skolformer

Inom verksamheten sker övergången från småbarnsavdelning (1-3 år) till storbarnsavdelning(3-5 år) med en överskolning för barnet. En pedagog från småbarnsavdelningen följer med barnet för att besöka den nya avdelningen under en förmiddag. Föräldrar och pedagoger har ett avslutande samtal inför flytten.

När 5-åringarna ska börja i förskoleklass väljer föräldrar skola till sitt barn. Förskolan har ingen särskild rutin för överlämning till skolan eftersom det finns så många skolor att välja på, säger en pedagog vi talar med. "Det ligger helt på föräldrarnas ansvar", säger hen. Förskolechefen berättar att när barnen fått plats på Sigfridsborgs skola sker en överskolning då biträdande rektor, biträdande förskolechef och pedagoger går igenom om det är något barns som harsärskilda behov eller annat som skolan bör känna till.

Bedömning i text

Förskolechefen leder arbetet att föra samman de två förskolorna till en och hon har i hög grad kunskap om verksamhetens pedagogiska kvalitet. Arbetet att tillsammans med biträdande förskolechef utveckla förskolan, och organisationen, med en pedagogisk ledningsgrupp håller en hög kvalitet.

Det systematiska kvalitetsarbetet är organiserat och följer en väl uppgjord plan för förskolans pedagoger. Resultaten dokumenteras och analyseras i personalgruppen i relativt stor utsträckning. Föräldrar och barn medverkar till viss del i arbetet.

Den kompetensutveckling som erbjuds är i hög grad kopplad till verksamhetens behov och det finns relativt väl fungerande rutiner för samverkan och kunskapsutbyte.

Samverkan mellan förskolans olika avdelningar fungerar till stora delar bra och övergångar inom verksamheten har goda rutiner. Övergångar mellan förskola och skola saknar rutiner och har vissa brister.

Bedömning enligt skala

Stora bris	ster i k	valite	et		Mindre god kvalitet										God kvalitet									Mycket god kvalitet						
1,0				2,0												3,0										4,0				
																								X						

JÄMFÖRELSE MED TIDIGARE OBSERVATION

Förskolan har inte observerats inom Våga Visa tidigare.

REFERENSER

Barnhälsoplan, Elevhälsoplan, Sigfridsborgsskolenhet, läsåret 2015/2016

Fyrklövern- veckoinformation vecka 4-5

Gullvivan- Veckoinformation, Sjöängens förskola v 3,4 och 5

Info folder, Sigfridsborgs förskola, Bäckalidens förskola, Sjöängens förskola

Kalendarium Sigfridsborgs skolenhet VT 2016

Kultur och traditionsplan vid Sigfridsborgs förskolor 2015-2016

Kvalitetsanalys, Sigfridsborgs skolenhet läsåret 2015-2016

Likabehandlingsplan, Plan mot kränkande behandling 2015/2016, Sigfridsborgsförskolor

Lokalt styrdokument Sigfridsborgs skolenhet, avsnitt 2-rev 2 terminsplanering förskolorna

Lokalt styrdokument underlag, Sigfridsborgs skola med förskolor, läsåret 2015-2016

Läroplan för förskolan Lpfö-98

Material, blanketter och rutiner för utvecklingssamtal

Pedagogisk dokumentation Sigfridsborgs förskolor

Pedagogisk Ledningsgrupp Förskolan, agenda och protokoll ht 2015, 2015-12-09

Pedagogisk Ledningsgrupp Förskolan, agenda och protokoll vt 2016, 2016-01-18

Pedagogisk Ledningsgrupp Förskolan, agenda och protokoll vt 2016, 2016-02-02

Personal Sigfridsborgs förskolor

PP presentation Våga Visa observation Sjöängens förskola Välkomna

Schema 2015-09-28, Sjöängen

Sjöängens förskola

Skolans trivselregler & Förväntningar, Sigfridsborgs skola och förskolor, läsåret 2015/2016 Systematiskt kvalitetsarbete Sigfridsborgsskolenhet

Till Samtliga vårdnadshavare på Violens avdelning, Sjöängens förskola v 34-35

Till Samtliga vårdnadshavare Sjöängens och Strandparkens förskolor, 24 april 2015

Till Samtliga vårdnadshavare, Sjöängens förskola, 2 juli 2015

Violen och Fyrklövern- Veckoinformation, Sjöängens förskola v 39

Violen och Fyrklövern – Veckoinformation, Sjöängens förskola v 45

Violen och Fyrklövern- Veckoinformation, Sjöängens förskola v 47

Violen och Fyrklövern- Veckoinformation, Sjöängens förskola v 50

Violen/Fyrklövern veckoinformation 22/1-16

Violens och Fyrklövern- Veckoinformation, Sjöängens förskola vecka 2

Violens ☐ Veckoinformation, Sjöängens förskola vecka 3-4

Våga Visa metodbok

Våga Visa bedömningsmatris

Välkommen till Bäckalidens förskola

